

Tilburg University

De beurs in 1914 en nu

Kaag, H.A.

Published in:
Maandschrift Economie

Publication date:
1939

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Kaag, H. A. (1939). De beurs in 1914 en nu. *Maandschrift Economie*, 4(11-12), 517-528.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

De Beurs in 1914 en nu

door

Prof. H. A. KAAG

Indien men thans de reactie van het publiek op economisch terrein vergelijkt met die van Augustus 1914, dan valt het op, dat dit mede, dank zij een grootere mate van ervaring, een veel grootere zelfbeheersching vertoont dan toen het geval was. Die grootere zelfbeheersching vertoont zich niet alleen op het terrein van het goederenverkeer, maar daarnaast ook zeer in het bijzonder op dat van het bank- en effectenwezen.

Moest Treub in zijn „Herinneringen en Indrukken” nog getuigen dat indien hij naar chronologische volgorde te werk zou gaan, hij allereerst zou moeten beginnen met de maatregelen ter beurze, thans is de wijziging van de beurswet veel-
eer te beschouwen als een extra voorzorgsmaatregel. Zette in 1914 de algemeene beroering op de beurs in en moest tot maatregelen naar aanleiding daarvan worden besloten, zelfs vóór de mobilisatie werd afgekondigd, thans had Regeering, noch Nederlandsche Bank met de gebeurtenissen ter beurze nauwelijks eenige bemoeienis. Deze zooveel gunstiger situatie is eensdeels te danken aan het verstandige optreden van het Bestuur van de Vereeniging voor den Effecten Handel, dat tijdig controle op de koersen uitoefende, vindt anderzijds echter ook zijn grond in de veel sterker technische marktpositie, alsmede aan het feit, dat prolongatiecredieten lang niet in dien omvang loopen als in 1914 het geval was. Daardoor kon ook een sluiting van de beurs worden voorkomen en konden de zaken normaal worden afgewerkt.

Sluiting effectenbeurs in 1914.

Den 29sten Juli 1914 werd door het Bestuur der Vereeniging voor den Effectenhandel op aandringen van vele leden het besluit genomen de Effectenbeurs, gehouden in de lokalen der Vereeniging te Amsterdam, te sluiten. Van andere zijden werden ernstige bezwaren ingebracht tegen een dergelijken drastischen maatregel, omdat men meende, dat juist in dagen van eene zoo ernstige crisis het beursverkeer moest worden in stand gehouden.

Teneinde de gerustheid te doen wederkeeren, werd in den namiddag van den 29sten Juli te Amsterdam een syndicaat van bankiers gevormd, hetwelk in overleg en met behulp van De Nederlandsche Bank een bedrag van f 25 miljoen ter beschikking van den effectenhandel zou houden, teneinde steun te verleen en bij de groote eischen, welke door opzeggingen van prolongatie-posten zouden worden gesteld. Aan dien steun van het syndicaat was echter de voorwaarde verbonden, dat de Beurs weder zou geopend worden en zou geopend blijven. In den morgen van den 30sten Juli had aanvankelijk het Bestuur der Vereeniging voor den Effectenhandel na verder overleg met de deelnemers in dit voorloopig syndicaat in principe besloten om dien dag weder de Effectenbeurs te Amsterdam te openen; er kwam echter een zóó sterke aandrang uit de leden, die in de morgenuren zich reeds in de lokalen der Vereeniging voor den Effectenhandel bevonden ook zonder het houden van een beurs, om de sluiting te handhaven, dat het Bestuur der Vereeniging meende aan dien drang te moeten voldoen. Mitsdien bleef ook den 30sten Juli de Effectenbeurs te Amsterdam gesloten, om niet weder geopend te worden vóór den 9den Februari 1915.

Garantiesyndicaat.

Het werd mede door deze feiten duidelijk, dat de crisis van een nog niet gekenden omvang dreigde te worden, zoodat een steun van f 25 miljoen niet meer voldoende werd geacht. Derhalve had andermaal een vergadering plaats van de leiders van het voorloopig syndicaat met de Directie der Ned. Bank in den namiddag van den 30sten Juli, en werd het besluit genomen een nieuw syndicaat van grooteren omvang te vormen, door hetwelk onder zijne gedeeltelijke garantie De Nederlandsche Bank tot een maximum van f 200 miljoen voorschot zou verleen en, na onderling overleg over de wenschelijkheid van steun in ieder geval afzonderlijk. Het werd nuttig geacht om voor de zaken met de Bank het intermediair in te roepen van een tusschenpersoon met juridische zelfstandigheid en op voorstel van Mr. F. S. van Nierop werd uit de vergetelheid te voorschijn geroepen de z.g. Vereeniging voor den Geldhandel, eene bestaande organisatie in den vorm van eene vereeniging met rechtspersoonlijkheid volgens de wet van 1855, eenige jaren tevoren opgericht door bankiers

ter beurze van Amsterdam ten einde hunne gezamenlijke belangen te behartigen. Deze Vereeniging had in de laatste jaren weinig van zich laten hooren, maar werd nu geroepen een nieuwe en belangrijke rol te spelen door het enkele feit, dat zij op dat oogenblik reeds bestond en als instrument met eigen rechtspersoonlijkheid onmiddellijk voor het nieuwe doel klaar kon worden gemaakt. Eene kleine verandering in de Statuten dier Vereeniging maakte haar geheel voor deze nieuwe taak geschikt. De Nederlandsche Bank had in haar gebouw lokaliteiten beschikbaar gesteld voor de Vereeniging, alwaar deze een eigen kantoor inrichtte met afzonderlijke boekhouding. Alle aanvragen om steun moesten bij het Bestuur dezer Vereeniging worden ingediend, waartoe elken werkdag gedurende de gewone kantooruren door dit Bestuur zitting werd gehouden. Een eerste onderzoek werd dan door het Bestuur van de Vereeniging v. d. Geldhandel naar die aanvragen ingesteld, waarna deze door het Bestuur der Vereeniging met praeadvies werden overgebracht bij de Directie van de Nederlandsche Bank ter verdere zelfstandige beslissing.

Bij inwilliging van het verzoek stelde de Nederlandsche Bank het geld ter beschikking van de Vereeniging voor de goedgekeurde aanvraag. Als zekerheid voor deze verleende credieten werden in groote verscheidenheid roerende goederen in onderpand genomen, waaronder dikwijls zaken, welke in gewone omstandigheden voor onderpand bij de Bank niet in aanmerking kwamen; bovendien werden ook als onderpand aangenomen onroerende goederen, welke met een hypotheek ter verzekering van het voorschot werden belast, en ook grossen van hypotheek.

Op deze wijze werd het mogelijk met behulp van De Nederlandsche Bank in werkelijkheid dringende gevallen ook geld op hypotheek of op beleening van grossen van hypotheek te verkrijgen, niettegenstaande het bedrijf der gewone hypotheekbanken door de crisis was stop gezet.

Het garantie-syndicaat had ten doel de groote ongerustheid in den eersten tijd van de crisis te bezweren, door gelden beschikbaar te stellen in die gevallen, voor welke de gewone bronnen tot credietverschaffing gesloten waren. Evenwel moest tot het goedkeuren van te verleenende credieten blijken ten eerste, dat de zaak waaraan crediet zou worden verleend,

levensvatbaarheid bezat en dus het nieuwe geld niet in een bodemlooze put zou worden geworpen, en ten tweede, dat de moeilijke toestand van gebrek aan crediet was ontstaan door de buitengewone oorlogsomstandigheden. Verder werd uitdrukkelijk de bedoeling kenbaar gemaakt, dat deze credietverleening slechts van tijdelijken aard kon wezen en na het intreden van weder normale omstandigheden binnen betrekkelijk korten tijd zou moeten afloopen. De „Geldhandel”, zooals dit syndicaat bij afkorting werd genoemd, zou geen instelling van duurzamen aard kunnen zijn, ook al omdat de bankiers overigens geen aanleiding konden vinden om in normale omstandigheden op die wijze samen te werken voor het verleen van credieten, terwijl elk financieel kantoor zijn eigen clientèle en zijn eigen belangen daarnaast had. Bij de behandeling van zaken via den „Geldhandel” is dan ook steeds in het oog gehouden, dat deze credieten slechts op korten termijn konden worden verleend en dat eene aanvraag, welke bij nader onderzoek weder tot de gewone bankrelatie van den aanvrager kon worden teruggebracht, niet bij den „Geldhandel” behoorde onder te komen. De directie der Ned. Bank heeft derhalve zooveel mogelijk medegewerkt om de steunverleening via den „Geldhandel” te beperken en getracht alwaar doenlijk, dergelijke nieuwe crediet-verleeningen alsnog onder te brengen bij de bestaande bankinstellingen en kassiers, zij het ook, dat zij na onderzoek bereid was om de crediet-faciliteiten voor dezen laatsten desnoods belangrijk te vergrooten. De Nederlandsche Bank meende hiermede een dienst te bewijzen, zoowel aan de aanvragers als aan de bestaande tusschenpersonen in den geldhandel, omdat het belang van geen van hen kon medebrengen, te streven naar een crediet bij een instituut, onder zoo bijzondere omstandigheden in werking gesteld als De Vereeniging voor den Geldhandel.

De Vereeniging voor den Geldhandel had tot 31 Maart 1915 voor een bedrag van totaal f 31.867.447,50 aan voorschotten in allerlei richting toegezegd, waarvan was opgenomen

f 23.512.306,84½ ¹⁾ en wederom afgelost f 10.782.431,04; dit cijfer is dus gebleven verre beneden de f 200 miljoen, aanvankelijk als maximum voor een hulpverschaffing in die richting gesteld. Deze cijfers op zichzelf geven echter geen juist beeld van de werkzaamheden der Vereeniging; immers zij heeft haar intermediair verleend voor aanvragen tot een belangrijk grooter bedrag, welke evenwel ingevolge bovenvermeld streven, mede door haar onderzoek en door haar invloed, zijn teruggebracht bij de gewone bankrelaties. Vooral in dit opzicht heeft de dagelijksche samenwerking van den „Geldhandel” met de Nederlandsche Bank een heilzame uitwerking voor het crediet in Nederland gehad. Zoowel kleine handelaars, scheepswerven, industrieelen, alsook zeer groote groepen van handel, landbouw en industrie hebben van deze samenwerking en voorlichting kunnen profiteeren om langs normale wegen weder het noodige bedrijfscrediet te verkrijgen, toen voor velen hunner het verloop van de crisis uit andere oorzaken gunstiger bleek te worden dan eerst was verwacht en zij dientengevolge buitengewone crediet-faciliteiten als van den „Geldhandel” niet noodig hadden. Verschillende anderen kwamen zelfs in zóó veel betere omstandigheden, dat zij den aangevraagden steun in het geheel niet meer behoefden. ²⁾

De aandrang tot de sluiting van de effectenbeurs van de zijde van de effectencommissionairs-geldnemers, niettegenstaande het verzet van de grootere geldgevers in Juli 1914, vond zijn verklaring in de angst dat anders de prolongatiecredieten zouden worden opgezegd en een groote „afslachting” zou plaats vinden. Toen zij die sluiting wisten door te zetten was dat, zooals Treub indertijd verklaarde, een daad van eigen richting. Door de sluiting van de effectenbeurs werd het toch onmogelijk om de ter beurze gesloten prolon-

¹⁾ Dit bedrag was verdeeld als volgt:

250	posten van f	1,— t/m f	100,—	f	16.355,—
417	„ „	f 101,— t/m f	500,—	f	112.365,—
245	„ „	f 501,— t/m f	1.000,—	f	174.941,—
476	„ „	f 1.001,— t/m f	10.000,—	f	1.737.135,55
150	„ „	f 10.001,— t/m f	50.000,—	f	3.310.910,29½
35	„ „	f 50.001,— t/m f	100.000,—	f	2.755.100,—
26	„ „	boven f 100.000,—		f	15.405.500,—
1599 posten totaal				f	23.512.306,84½

²⁾ Vergel. Verslag Ned. Bank 1914/15.

gatie op te zeggen en konden de geldnemers zich voorloopig gesauveerd gevoelen. Daarentegen had deze sluiting voor de geldgevers de onaangename consequentie dat gelden tijdelijk niet noodig in een bedrijf en volgens de gangbare begrippen op de meest liquide wijze uitgezet, nu plotseling van de geldnemers niet konden worden teruggevraagd. Uit een ingesteld onderzoek bleek, dat die bedragen in den vorm van prolongatie on call, etc. uitgezet, in dien tijd ongeveer 325 miljoen beliepen. Dit geld was echter ter beurse voor een deel weder opnieuw uitgezet door geldnemers, die op hun beurt weder geldgevers werden en zoo kon worden becijferd, dat de totaal ter beurse loopende contracten een bedrag van 460 miljoen hadden bereikt.

Beurswet 1914.

Tegenover deze situatie kon de Regeering niet onverschillig blijven. Het was gewenscht, dat de positie der geldnemers meer werd vastgelegd en dat de belangen der geldgevers zoo veel mogelijk werden gesauveerd. In de beurswet 1914, Wet van den 4en September 1914, Staatsblad 445, werden de beurzen onder toezicht geplaatst van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel (later de Minister van Financiën). In verband met dit toezicht werd genoemden Minister bevoegd verklaard om voorschriften te geven of te doen geven omtrent:

- 1e. de opening en de sluiting der beurzen;
- 2e. de noteeringen en de wijze waarop ter beurse zaken worden gedaan;
- 3e. de afwikkeling van prolongatiën, voorschotten in rekening courant of andere leeningen, welke voor 29 Juli 1914 loopen en waarvoor fondsen tot onderpand werden gegeven, onverschillig of die leeningen dan niet ter beurse werden gesloten;
- 4e. de afwikkeling van andere voor 29 Juli 1914 ter beurse gedane zaken.

In art. 3 werd bepaald, dat opnemingen van fondsen in de prijscourant zouden geschieden op aanwijzing van den Minister.

In de art. 4 en 5 werden regelingen vastgesteld omtrent de afwikkeling der loopende prolongaties en andere beleenings-

posten. Daarbij werd met name als maatstaf ter berekening van de waarde der fondsen, strekkende tot onderpand voor dergelijke niet afgeloste credieten, welke van voor 29 Juli 1914 liepen, aangenomen de koersen door den Minister te bepalen. Art. 6 daarentegen dienende ter sauveering der positie van de geldgevers, doordat deze bevoegd werden verklaard de in onderpand ontvangen fondsen te herbeleenen, terwijl voor zoover zij zulks reeds hadden gedaan, deze in vele gevallen wederrechtelijke transactie werd gesanctionneerd. In art. 6 lid 2 werd n.l. bepaald, dat fondsen, welke op den dag van het in werking treden van dit artikel reeds in onderpand waren gegeven en door de pandhouders op genoemden dag reeds waren herbeleend zouden geacht worden aldus te zijn herbeleend met goedvinden van den pandgever.

Voor al op deze bepaling is zoowel in de Staten Generaal o.a. door Mr. Marchant, als daarbuiten, ernstige critiek uitgeoefend. Het heeft o.a. geleid tot de oprichting van de zgn. Prolongatievereeniging. Op deze kwestie willen wij hier echter thans niet verder ingaan. Wij volstaan hieronder slechts met een weergave van een gedeelte van de redevoeringen van den Heer Marchant en Minister Treub. Het aangehaalde debat lijkt ons daarom ook van meer algemeene beteekenis, wijl het mede de kwestie aanroert in hoeverre de bedrijfsgenooten zelf aan de voorbereiding van crisismaatregelen dienen mede te werken.

Marchant.

Daar is naar aanleiding inzonderheid van deze bepaling van het wetsontwerp de opmerking gemaakt, dat het zooveel moeite had gekost om de gros bonnets tot het aanvaarden van dit wetsontwerp te bewegen, en dat wij in de hier voorgestelde bepaling zouden moeten zien een compromis door de Regeering aangegaan met een zekere groep van burgers van Nederland.

Mijnheer de Voorzitter! De beteekenis van deze uiting is mij niet recht duidelijk. Ik zou zeggen — en de Minister zal daarvan ook zelf overtuigd zijn — dat de Regeering slechts met één lichaam compromissen kan sluiten: dat is met de Volksvertegenwoordiging. Een Regeering regeert: een Regeering neemt de maatregelen, die zij noodig acht in het belang van de bevolking, maar een Regeering gaat geen com-

promissen aan met willekeurige deelen of leden van de bevolking. Ik ben dan ook overtuigd, dat de eenige vraag, die beantwoording eischt, hier zoowel als bij elk wetsontwerp, dat wij in deze Vergadering hebben te beoordeelen, deze is: eischen de noodtoestanden bijzondere maatregelen, en zoo ja, welke? Wij hebben dan de belangen van bepaalde volksgroepen zooveel mogelijk te ontzien, wij hebben hier te zamen met de Regeering de relatieve waarde van die belangen tegenover elkander te wegen, maar wij hebben geen compromissen aan te gaan met de eene groep of met de andere.

Treub.

Mijnheer de Voorzitter! Geldnemers hebben op dat oogenblik juridisch iets gedaan, waartoe zij naar gewone regelen des rechts in het allerminst niet de bevoegdheid hadden. Ik verklaar nog eens, dat het achteraf gezien, gelukkig is geweest, dat zij die daad van eigen richting hebben gedaan. Dat wil dus zeggen, dat ook de Regeering erkent, dat er op dat moment zulk een revolutie was in den effectenhandel, dat het wel haast niet anders kon, maar het feit is er, dat daarmede alle vorderingen, die de geldgevers op onderpand van effecten hadden, waren geblokkeerd, niet meer konden, en ook thans niet meer kunnen worden opgevorderd, want geldgevers zoowel als geldnemers hebben zich verbonden zich te houden aan de bepalingen van de Vereeniging voor den Effectenhandel, en die bepalingen laten niet toe, anders op te zeggen dan op een Beursdag, en een Beursdag is er niet meer.

Voor dat vraagstuk stond de Regeering. Toen heeft er, nadat eerst een vóór-ontwerp door de Regeering was opge maakt, een bespreking plaats gehad van verschillende belanghebbenden, waarbij vertegenwoordigd waren zoowel de groote geldgevers, dus zoowel de enkele groote Amsterdamsche bankiers, als een groot aantal vertegenwoordigers van de geldnemers. Er waren daarbij vertegenwoordigd verschillende provinciale bankiers en commissionairs in effecten, onder andere, door leden van het bestuur van den Bond voor den geld- en effectenhandel in de provincie. Er waren vertegenwoordigers van de Vereeniging voor den Effectenhandel uit Rotterdam en ook vertegenwoordigers van die Vereeniging uit Amsterdam; bij elkander, als ik mij goed herinner, ongeveer een tiental personen die niet behoorden tot de groote

geldgevers en ongeveer een gelijk aantal vertegenwoordigers van de groote geldgevers. Daar is men nu gekomen, nadat de belanghebbenden over en weer hun belangen in deze zaak hadden uiteengezet, tot een regeling ongeveer in den geest van die welke thans voor ons ligt. En nu mag de geachte afgevaardigde uit Deventer zeggen: „maar de Regeering moet regeeren, zij moet geen compromis aangaan” en dan is dat volkomen waar, maar de Regeering gaat ook geen compromis aan, zij heeft als het ware onder haar hoede en onder haar leiding het compromis laten aangaan tusschen de verschillende groepen der belanghebbenden. Toen de Regeering zag, dat op dezen voet een regeling te maken was, heeft zij daaraan haar sanctie gehecht door die regeling als wetsontwerp bij deze Kamer in te dienen. En nu wil ik in de eerste plaats aan den geachten afgevaardigde, maar ook aan de geheele Kamer vragen: zou men wenschen dat bij een dergelijk hoogst moeilijk onderwerp, waarbij honderden millioenen betrokken zijn, de Regeering handelen zou uit haar eigen machtsvolkomenheid zonder voorafgaand overleg met de belanghebbenden? Ik ben overtuigd, dat indien de Regeering zoo te werk ging, men te recht zou aanvoeren, dat zulks in dezen moeilijken tijd niet was een beleidvol optreden zooals men van een Regeering mocht verwachten. Het is volkomen waar, dat artikel 6, een artikel is in het belang van de geldgevers, maar als men een aantal bepalingen maakt tegen hun belang, als men, wat onregelmatig is geschied, bestendigt, als men in hun na-deel een streep haalt door alle andere bepalingen van de Vereeniging voor den Effectenhandel, die in hun belang zijn en zegt: nu zult gij U voortaan moeten houden aan hetgeen van regeeringswege wordt bepaald: als men aan de geldgevers kan zeggen: overigens moet gij maar wachten wat er met Uw geld gebeurt, want een executierecht hebt gij niet en gij kunt met Uw onderpand niets doen: gij hebt geen recht van herbeleening, is het dan onredelijk, dat de Regeering zich ook hunne belangen aantrekt.

Tegenover de voorgestelde, strenge bepalingen, die hen binden zullen, is van de zijde van de geldgevers gezegd: indien gij mij daartegenover geeft het recht van herbeleening, dan zal ik nog in het midden laten, in hoeverre ik daarvan gebruik zal maken, maar dan heb ik toch in geval van nood de mogelijkheid door herbeleening — dat zal wel in de eerste plaats zijn bij de Nederlandsche Bank — geld liquide te maken.

Steun door de Nederlandsche Bank.

Door het tot standkomen van de Beurswet werd aan de Nederlandsche Bank tevens een basis voor haar hulpverlening verstrekt, met name door de sanctionneering der herbeleenings-transacties. Zij verklaarde zich bereid prolongatieposten, welke zgn. volgens de beurswet 1914 „geblokkeerd” waren en ook de niet-geblokkeerde, voor zoover die dagteekenden van voor 28 Juli 1914, over te nemen, teneinde met de aldus verstrekte gelden mede te werken tot afwikkeling van loopende posten. Zij gevoelde zich daarbij in de eerste plaats geroepen mede te werken om de oorspronkelijke geldgevers weder in het bezit van contant geld te stellen, vooral daar onder hen behoorden vele Spoorweg-, stoomvaart-, en cultuur-maatschappijen, fabrieken en coöperatieve vereenigingen, werkmansbonden, spaarbanken, e.a., die hun middelen slechts tijdelijk hadden uitgezet en die ze thans behoefden. Zij verklaarde zich daarom bereid het onderpand in handen dier primaire geldgevers over te geven en daarop verschotten te verleen. Ook van de commissionairs-geldgevers werden posten overgenomen.

Op 19 Februari 1915 werden de lokalen van de Vereeniging voor den Effectenhandel, nadat zij tijdelijk als toevluchtsoord voor Belgische vluchtelingen hadden gediend, met goedvinden van den Minister van Financiën weder geopend. De koersontwikkeling was nadien dusdanig, dat al de geblokkeerde of door de Nederlandsche Bank overgenomen posten zonder verliezen konden worden afgewikkeld.

Ontwerp Beurswet 1919.

Bij de Koninklijke Boodschap van 7 November 1918 werd bij de Tweede Kamer een Ontwerp ingediend, waarbij de bevoegdheden van den Minister in betrekking tot het ingrijpen ter beurze nog belangrijk werden uitgebreid en bovendien aan de Beurswet 1918, welke als crisismaatregel werd bedoeld een meer permanent karakter zou worden gegeven. Bij den Effectenhandel wekte dit ontwerp krachtig verzet, wegens de ingrijpende bevoegdheden, welke daarbij werden toegekend aan den tusschen Minister en beurs geplaatsten Beursraad. Het bedoelde verzet vond weerklank bij de Regeering. In een Memorie van Antwoord in hoofdstuk VII B, ver-

klaarde de Minister van Financiën (de Geer) bij de behandeling van de begroting van 1929, dat het in zijn voornemen lag, over te gaan tot intrekking van het bij de Kamer ahangige ontwerp Effectenbeurswet. De Beurswet 1914 bleef echter in stand, niettegenstaande de bepaling in lid 2 van art. 10: „zoodra de tegenwoordige buitengewone omstandigheden hebben opgehouden te bestaan, zal aan de Staten Generaal een voorstel van wet worden gedaan, waarbij de intrekking van deze wet, zoomede de overgang tot de normale toestand wordt geregeld”. De belangrijkste beteekenis daarvan was, dat de Overheid een zeker toezicht op den handel ter beurze door bemiddeling van de Regeering op commissio-nairs bleef uitoefenen en de Minister van Financiën bovendien in hoogste instantie over het opnemen van fondsen in de officieele prijscourant en over het openen en sluiten van de beurs bleef beslissen.

Beurswet 1939.

Bij de wet van 6 September 1939 kwam een wijziging van de Beurswet 1914 tot stand. Deze wijziging is van weinig principieele beteekenis en zij baseert zich geheel en al op de situatie, zooals die zich in 1914 voordeed. In de wet van 1914 had de daargenoemde datum van 29 Juli 1914 natuurlijk alle practische beteekenis verloren. De zinsnede van het oude art. 2, luidende: „welke van voor 29 Juli 1914 loopten” werd daarom vervangen door „welke loopten van voor een door den Minister van Financiën in verband met het intreden van buitengewone omstandigheden aan te wijzen dag”. Ook in de andere artikelen werden overeenkomstige wijzigingen aangebracht.

Bovendien werd van deze gelegenheid gebruik gemaakt door wijziging van art. 8 de voorlichting, welke de Regeering bij de uitvoering der Beurswet 1914 behoeft nader te regelen. Dit artikel luidt nu: „Bij de uitvoering dezer wet wordt de genoemde Minister voorgelicht door eene door ons benoemde Commissie van Advies in beurszaken. Volgens de Memorie van Toelichting was het de bedoeling deze Commissie te doen bestaan behalve uit den voorzitter van de Vereeniging voor den Effectenhandel, die daarvan ambtshalve lid zou zijn en en nog een bestuurslid dier Vereeniging, uit een niet te groot aantal leden, uit de onderscheidene groepen van belangheb-benden bij den geld- en fondsenhandel gekozen, welke als des-

kundigen op dit gebied kunnen worden aangemerkt. „Blijkens het voorloopig verslag gaf deze mededeeling aanleiding tot het uitspreken van den wensch, dat in de genoemde Commissie ook enkele deskundigen zouden worden opgenomen, die niet als belanghebbenden zijn te beschouwen. Minister de Geer verklaarde daarop in de Tweede Kamer, dat de Regeering dezen wensch in overweging zou nemen en eventueel ook deskundigen, niet-belanghebbenden in de Commissie zal opnemen.

De Minister heeft door deze wijziging van de Beurswet de bevoegdheid gekregen, indien de omstandigheden zulks noodzakelijk mochten maken, soortgelijke regelingen te treffen als in 1914 werden genomen. Voorshands laat het zich echter niet aanzien, dat de Minister van deze bevoegdheid gebruik zal behoeven te maken. Toch getuigt ook deze wetswijziging wederom van den wensch der Regeering om op alles voorbereid te zijn.